

**TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
IŠSILAVINUSIOS BENDRUOMENĖS UGDYMO(-SI)
PROGRAMOS APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2020	
Asignavimų valdytojas	Asignavimų valdytojo kodas	
BĮ Telšių rajono savivaldybės administracija	180878299	
BĮ Telšių Naujamiesčio mokykla	190986921	
BĮ Telšių Žemaitės gimnazija	190553261	
BĮ Telšių r. Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazija	190557473	
BĮ Telšių „Germanto“ progimnazija	190554559	
BĮ Telšių „Atžalyno“ progimnazija	290554930	
BĮ Telšių „Džiugo“ gimnazija	290555270	
BĮ Telšių „Kranto“ progimnazija	190555846	
BĮ Telšių „Ateities“ progimnazija	191873143	
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Žemaitukas“	191553054	
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Nykštukas“	190597578	
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Saulutė“	190597610	
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Berželis“	190597425	
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Mastis“	190598299	
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Eglutė“	190597763	
BĮ Telšių r. Upynos lopšelis-darželis	190598865	
BĮ Telšių r. Rainių lopšelis-darželis	190588942	
BĮ Telšių „Saulėtekio“ pradinė mokykla	191552867	
BĮ Telšių suaugusiųjų mokykla	190597382	
BĮ Telšių r. Luokės Vytauto Kleivos gimnazija	290558380	
BĮ Telšių r. Nevarėnų pagrindinė mokykla	190560836	
BĮ Telšių r. Žarėnų „Minijos“ pagrindinė mokykla	190581969	
BĮ Telšių r. Tryškių Lazdynų Pelėdos gimnazija	190581588	
BĮ Telšių r. Janapolės pagrindinė mokykla	190558041	
BĮ Telšių r. Upynos pagrindinė mokykla	190584926	
BĮ Telšių r. Ubiškės mokykla-daugiafunkcis centras	190581620	
BĮ Telšių r. Kaunatavos pagrindinė mokykla	190582875	
BĮ Telšių r. Eigirdžių pagrindinė mokykla	190582494	
BĮ Telšių r. Buožėnų mokykla-darželis	190586368	
BĮ Telšių r. Viešvėnų pagrindinė mokykla	190581816	
BĮ Telšių dailės mokykla	195430921	
BĮ Telšių muzikos mokykla	190590637	
BĮ Telšių rajono Luokės muzikos ir dailės mokykla	190590822	
BĮ Telšių švietimo centras	195431261	
BĮ Telšių sporto ir rekreacijos centras	301581554	
Programos pavadinimas	Išsilavinusios bendruomenės ugdymo(-si) programa	Ko

Programos parengimo argumentai

Išsilavinęs žmogus geriau suvokia šiuolaikinį pasaulį, įgyja kultūrinę bei socialinę kompetenciją ir tampa savarankiškas, veiklus, atsakingas, norintis ir gebantis nuolat mokytis bei kurti savo ir bendruomenės gyvenimą.

Ši programa tęstinė, parengta siekiant Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme numatytų tikslų: **išugdyti** kiekvienam asmeniui vertybines orientacijas, leidžiančias tapti doru, siekiančiu žinių, savarankišku, atsakingu, patriotiškai nusiteikusiu žmogumi, išlavinti dabartiniam gyvenimui svarbius jo komunikacinius gebėjimus, padėti įsisavinti žinių visuomenei būdingą informacinę kultūrą, užtikrinant valstybinės kalbos, užsienio kalbų ir gimtosios kalbos mokėjimą, informacinį raštingumą, taip pat šiuolaikinę socialinę kompetenciją ir gebėjimus savarankiškai kurti savo gyvenimą ir sveikai gyventi; **nustatyti** asmens kūrybinius gebėjimus ir pagal tai padėti jam įsigyti kompetencijų ir (ar) kvalifikaciją, atitinkančią šiuolaikinį kultūros bei technologijų lygį ir padedančią jam įsitvirtinti ir sėkmingai konkuruoti tolydžiai kintančioje darbo rinkoje, perteikti technologijų, ekonomikos ir verslo kultūros pagrindus, būtinus šalies ūkio pažangai, konkurencingumui bei darniai raidai laiduoti, sudaryti sąlygas nuolat tenkinti pažinimo poreikius ir tobulėti mokantis visą gyvenimą; **stiprinti** visuomenės galias užtikrinant krašto ūkio, aplinkos ir žmogiškųjų išteklių darnų vystymąsi, vidinį ir tarptautinį ūkio konkurencingumą, nacionalinį saugumą ir demokratinės valstybės raidą; **perteikti** asmeniui tautinės ir etninės kultūros pagrindus, Europos ir pasaulio humanistinės kultūros tradicijas ir vertybes, laiduoti sąlygas asmens brandžiai tautinei savimonei, dorovinei, estetinei, mokslinei kultūrai, pasaulėžiūrai formuotis, taip pat garantuoti tautos, krašto kultūros tęstinumą, jos tapatybės išsaugojimą, nuolatinį jos vertybių kūrimą, puoselėti krašto atvirumą ir dialogiškumą; **sudaryti** sąlygas asmeniui įgyti demokratijos tradicijas įkūnijančius pilietinės ir politinės kultūros pagrindus, išplėtoti gebėjimus ir patirtį, būtiną asmeniui, kaip kompetentingam Lietuvos Respublikos piliečiui, Europos ir pasaulio bendrijos, daugiakultūrės visuomenės nariui. Taip pat svarbu užtikrinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme įvardintų savarankiškųjų ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų įgyvendinimą.

Ilgalaikis prioritetas (pagal TRSPP*)	Saugios socialinės aplinkos ir palankios žmogaus sveikatai aplinkos kūrimas.	Kodas	3
	Išsilavinusios ir kultūrą puoselėjančios bendruomenės ugdymas.		4
Šia programa įgyvendinamas savivaldybės strateginis tikslas:	Kurti rajone socialiai saugią aplinką.	Kodas	02

Programos tikslas	Sudaryti sąlygas bendruomenės ugdymuisi.	Kodas	01
Tikslo įgyvendinimo aprašymas: Įgyvendinant tikslą siekiama užtikrinti kokybiškų švietimo paslaugų teikimą formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose; pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai paslaugų plėtrą ir ugdymosi sąlygas, kurios atitiktų higienos normas ir mokyklų aprūpinimo standartus. 01 uždavinys. Užtikrinti ugdymo(-si) programų įvairovę ir ugdymo kokybę šiuolaikiškai aprūpintose švietimo įstaigose. Šiam uždaviniui įgyvendinti numatytos priemonės, siekiančios kokybiško ugdymo proceso ir tinkamos aplinkos užtikrinimo visose Telšių rajono savivaldybės švietimo įstaigose (žr. 01.01.01.–01.01.45 priemonės). Detaliau paaiškinant šio uždavinio įgyvendinimą, galima teigti, kad šiuo metu rajono gyventojams yra sudarytos sąlygos gauti Valstybės nustatytus standartus atitinkančias švietimo paslaugas įvairių tipų mokyklose. 2019–2020 m. m. veikia 6 gimnazijos, 1 suaugusiųjų mokykla, 4 pagrindinės mokyklos, 4 progimnazijos, 1 pradinė mokykla, 1 mokykla-darželis, 1 mokykla-daugiafunkcis centras, 1 mokykla specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, 8 lopšeliai-darželiai (iš jų 1 privatus). Neformaliojo ugdymo paslaugos teikiamos Telšių dailės mokykloje, Telšių muzikos mokykloje, Luokės muzikos ir dailės mokykloje, Telšių sporto ir rekreacijos centre bei viešojoje įstaigoje „Telšių futbolo ateitis“. Rajono bendrojo ugdymo ir iš dalies neformaliojo švietimo įstaigų ugdymo procesas finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos mokymo lėšų (lėšos skiriamos ugdymo planui (ugdomajai veiklai) įgyvendinti (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą mokėti, taip pat sumokėti už ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą, finansuojamą iš mokymo lėšų (ne mažiau kaip 20 val., o likusi dalis finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų); ugdymo procesui organizuoti ir valdyti; švietimo pagalbai mokyklose ir Telšių švietimo centro Pedagoginėje psichologinėje tarnyboje (darbo užmokesčiui mokėti, paslaugoms, susijusioms su specialiąja ir socialine pedagogine pagalba, prevencinėms programoms įgyvendinti, taip pat mokyklos bibliotekos darbuotojams išlaikyti); mokymosi pasiekimų patikrinimams organizuoti ir vykdyti; formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti; vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti; mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui; mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti; informacinėms ir komunikacinėms technologijoms diegti ir naudoti). Bendrojo ugdymo mokyklų aplinka (aptarnaujančiojo personalo išlaikymas, pastatų eksploatavimas, komunalinės išlaidos ir kitos ūkinės išlaidos) ir neformaliojo švietimo mokyklų ugdymo procesas finansuojamas savivaldybės biudžeto lėšomis. 02 uždavinys. Optimizuoti bendrojo ugdymo mokyklų tinklą. Vis mažėjantis mokinių skaičius įpareigoja optimizuoti mokyklų tinklą. Baigiamas įgyvendinamas Telšių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 metų bendrasis planas, patvirtintas Telšių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. T1-445. Pertvarkant mokyklų tinklą, siekiama geresnio materialinio ir intelektualinio mokyklų aprūpinimo, užtikrinti tinkamą mokyklų aplinką ir skatinti mokyklas racionaliai naudoti skiriamas lėšas. Pastarajam siekiui įgyvendinti numatyta atskira priemonė (01.02.02 priemonė). Pertvarkant tinklą, didelis dėmesys skiriamas žmogiškiesiems ištekliams: tam tarnauja Mokytojų įdarbinimo ir perkvalifikavimo studijų rėmimo programa bei mokytojų kelionės išlaidų kompensavimas (01.02.01 priemonė).			

03 uždavinys. Vykdyti veiklą, darančią įtaką ugdymosi paslaugų kokybei ir skatinančią ugdytis.

Siekiant pedagoginio darbo kokybės ir operatyvaus reagavimo į ugdymo turinio kaitą, būtina nuolat organizuoti kvalifikacijos tobulinimo kursus ir seminarus, dalytis metodinės veiklos ir pedagoginio darbo patirtimi, teikti pagalbą mokiniui ir mokytojui. Tokią veiklą vykdo Telšių švietimo centras, kurio išlaikymas numatytas atskiroje priemonėje (01.03.01 priemonė). Toje pačioje priemonėje numatytas Telšių švietimo centro Pedagoginės psichologinės tarnybos, teikiančios profesionalią pedagoginę psichologinę pagalbą, išlaikymas. Į Švietimo centro pedagoginės psichologinės tarnybos funkcijas įeina asmenų raidos ypatumų bei sutrikimų įvertinimas, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų, jų tėvų, mokytojų konsultavimas, prevencinių ir kitų programų, padedančių veiksmingai ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius asmenis, rengimas ir įgyvendinimas.

Siekiant pagerinti ugdymo įstaigų prieinamumą bus vykdomas mokinių pavėžėjimas į ir iš mokyklų. 2019–2020 m. m. pavežami 1465 mokiniai, gyvenantys toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos (01.03.03 priemonė).

Mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimas ir vykdymas numatytas 01.03.04 priemonėje. Įgyvendinus šią priemonę, bus užtikrintas skaidrus mokyklinių (3) ir valstybinių (10) brandos egzaminų organizavimas ir vykdymas.

Atskira priemonė skirta ugdymo prieinamumui užtikrinti (01.03.07 priemonė). Numatytos lėšos skiriamos šioms ugdymo reikmėms tenkinti: pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui (įskaitant pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų padidinimą dėl veiklos sudėtingumo), ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo kokybei ir prieinamumui užtikrinti (tarp jų ir mokyti namuose), ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo formų įvairovei diegti; finansuoti užsienio kalbų mokymuisi laikinosiose grupėse, mažesnėse už numatytąsias švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamuose pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosiuose ugdymo planuose.

Siekiant neformaliojo vaikų švietimo prieinamumo bus remiamos alternatyvių ugdymo įstaigų veiklos (01.03.12 priemonė). Šioje priemonėje numatytomis lėšomis finansuojamos viešosios įstaigos „Vaikystės delnuose“ ugdymo reikmės.

Siekiant plėtoti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sritį numatyta 01.03.14 priemonė. Lėšos reikalingos Telšių rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2020–2022 metų veiksmų planui įgyvendinti.

Siekiant skatinti vaikus domėtis gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos tyrimų ir eksperimentinės veiklos srities mokslais, o jaunimą – rinktis šių mokslo sričių studijas, ugdyti kūrybiškumą, iniciatyvumą, verslumą ir lyderystę, kuriamas Telšių regioninis STEAM atviros prieigos centras (01.03.15 priemonė). Įgyvendinant šią priemonę, planuojama suremontuoti ir pritaikyti STEAM veiklai patalpas „Džiugo“ gimnazijoje.

04 uždavinys. Užtikrinti, kad ugdymo įstaigos atitiktų higienos normas ir mokyklų aprūpinimo standartus.

Ugdymo kokybė priklauso ne vien nuo ugdymo turinio perteikimo kokybės, bet ir nuo sąlygų, kuriose mokomi ir ugdomi vaikai. Todėl būtina modernizuoti švietimo įstaigas, sudaryti palankias sąlygas ugdymo procesui organizuoti ir įgyvendinti, šalinti higienos normų reikalavimų trūkumus, kurti modernias ir saugias mokymosi erdves.

Išsikėlus šį uždavinį įgyvendinami projektai dėl „Ateities“ progimnazijos pastato remonto darbų (01.04.09 priemonė), dėl Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos modernizavimo (01.04.32 priemonė), dėl „Germanto“ progimnazijos pastato modernizavimo (01.04.38 priemonė). Po Vincento Borisevičiaus gimnazijos pastato modernizavimo numatytos lėšos privalomam pastato draudimui (01.04.26 priemonė). Taip pat planuojama vykdyti einamuosius švietimo įstaigų remonto darbus (01.04.19, 01.04.21 priemonės). Bus tęsiami darbai dėl buvusio policijos komisariato pastato pritaikymo menų mokyklos reikmėms (01.04.27, 01.04.33 priemonės), dėl Ubiškės mokyklos-darželio pastato pritaikymo stacionarios stovyklos veiklai (01.04.35 priemonė). Taip pat, didinant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumą, siekiama modernizuoti

ikimokyklinio ugdymo įstaigų infrastruktūrą. Įgyvendinamas projektas „Telšių rajono darželių infrastruktūros modernizavimas, didinant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumą“ (01.04.34 priemonė). Projekto veiklos atliekamos Telšių lopšeliuose-darželiuose „Nykštukas“ ir „Žemaitukas“. 2020 m. planuojama baigti remonto darbus, nupirkti baldus ir kitą įrangą. Siekiant ugdymo kokybės, ugdymosi aplinka turi būti tikslingai kuriama ir tarnauti tinkamai ugdymo kokybei pasiekti, todėl numatyta tęsti švietimo įstaigų aprūpinimą naujais baldais ir mokymo priemonėmis (01.04.17 priemonė), atnaujinti informacinių komunikacinių technologijų bazę (01.04.16 priemonė).

Siekiant didinti gyventojų pasitenkinimą viešosiomis švietimo paslaugomis bus įgyvendinamas projektas „Švietimo paslaugų kokybės gerinimas Telšių rajono savivaldybėje“. Projekto metu bus įdiegta centralizuota vaikų priėmimo į švietimo įstaigas informacinė sistema, apmokytą 50 savivaldybės administracijos ir pavaldžių švietimo įstaigų darbuotojų, stiprinant kompetencijas, būtinas paslaugų teikimo ir asmenų aptarnavimo kokybei pagerinti (01.04.37 priemonė).

Programos tikslas	Formuoti sąmoningai aktyvią ir pilietiškai atsakingą bendruomenę	Kodas	04
--------------------------	--	--------------	----

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Svarbu ugdyti bendruomenės narių aktyvumą ir pilietiškumą nuo mažens, ypatingą dėmesį planuojama skirti vaikų ir jaunimo ugdymui. Siekiant suaktyvinti bus stengiamasi remti įvairią projektinę veiklą bei gerinti bendruomenės infrastruktūrą.

01 uždavinys. Skatinti rajono vaikus ir jaunimą užsiimti pozityvia veikla.

Įgyvendinant uždavinį, ištikus metus numatoma vykdyti prevencines, socializacijos programas (02.01.01 priemonė), organizuoti olimpiadas, konkursus, švietimo bendruomenės renginius bei sporto žaidynes ir turnyrus, dalyvauti Lietuvos mokinių olimpinio festivalio varžybose (02.01.03-02.01.04 priemonės); skatinti vaikų ir jaunuolių pilietinį, tautinį, etninį sąmoningumą (02.01.05 priemonė), jaunimo formalių organizacijų, su jaunimu dirbančių visuomeninių organizacijų ir neformalių jaunimo grupių aktyvumą, iš dalies finansuojant jų pateiktus projektus (02.01.06 priemonė). Siekiant tinkamos rizikos vaikų socializacijos, bus sudaroma galimybė jiems išvykti į vasaros poilsio stovyklas, kur jie turės galimybių pabendrauti su bendraamžiais, patenkinti saviraiškos poreikius, įgyti naujų bendrųjų įgūdžių (02.01.02 priemonė). Toliau bus tęsiamas septintus metus kartu su socialiniais partneriais sėkmingai vykdomas projektas „Antrą klasę baigi – plaukti moki“ (02.01.07 priemonė). Vaikai į baseiną atvežami ir parvežami mokykliniais autobusais. Planuojama 2020 m. išmokyti plaukti 398 antrųjų klasių mokinius.

Taip pat bus tęsiamas neformaliojo vaikų švietimo finansavimas (02.01.09 priemonė). Jaunimo veiklą plėtrai skirta (02.01.10) priemonė, kuri skatins tarptautinį jaunimo bendradarbiavimą.

Siekiant geresnės ugdymo kokybės, įgyvendinamas projektas „Kokybės krepšelis“, į kurį įtrauktos 5 rajono mokyklos: Žemaitės, Luokės Vytauto Kleivos, Tryškių Lazdynų Pelėdos gimnazijos, „Germanto“ progimnazija, Viešvėnų pagrindinė mokykla. Pagal mokyklų individualius poreikius, lėšos bus skiriamos ugdymo aplinkai pagerinti ir mokymo priemonėms įsigyti, mokyklos veiklai tobulinti, mokymosi pagalbai, tiriamajai ir kūrybinei mokinių veiklai, mokytojų kvalifikacijai tobulinti (02.01.11 priemonė).

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Įgyvendinus šiuos tikslus ir uždavinius, bus užtikrinta mokymosi programų įvairovė ir gerinama ugdymo(si) kokybė, nuolat kuriama saugesnė ir sveikesnė mokymosi aplinka, rūpinamasi mokytojų kvalifikacijos tobulinimu. Mokyklos apsirūpins modernesnėmis mokymo, techninėmis priemonėmis, plačiau taikys informacines technologijas.

Pagerės ugdomos(si) prieinamumas įvairių poreikių vaikams, suteikta galimybė pasirinkti saviraiškos sritį, ugdymo programą.

Efektyvesnis švietimas įgalins išugdyti vaikų vertybines orientacijas, leidžiančias tapti dorais, siekiančiais žinių, savarankiškais, atsakingais, patriotiškai nusiteikusiais žmonėmis.

Bendruomenė aktyviau dalyvaus visuomeniniame gyvenime.

Susiję Lietuvos Respublikos ir savivaldybės teisės aktai:

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas; Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas; Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas; Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka; Eksperimentinė mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika; 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa.

Kita svarbi informacija

Su programa susijusios **Telšių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano** (kodas SPP) priemonės:

Priemonės Nr.	Priemonės pavadinimas	Vykdymo terminas
3.2.3.3.	Plėtoti kokybišką vaikų ir jaunimo užimtumo bei ugdymo sistemą.	2011–2020
4.1.1.1.	Formuoti rajono švietimo įstaigų bendruomenių identitetą bei vidinio bendradarbiavimo kokybę.	2014–2020
4.1.1.2.	Parengti ir įdiegti lyderių ugdymo sistemą.	2014–2020
4.1.1.3.	Skatinti pilietinį, tautinį, etninį sąmoningumą.	2011–2020
4.1.1.4.	Plėtoti vaikų ir jaunimo socializaciją.	2011–2020
4.1.2.1.	Įgyvendinti 2016–2020 m. mokyklų tinklo pertvarkos planą.	2016–2020
4.1.2.2.	Didinti priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo prieinamumą.	2018–2020
4.1.2.3.	Gerinti specialiųjų poreikių mokinių ugdymosi galimybes.	2011–2020
4.1.2.4.	Sukurti pasirenkamojo vaikų švietimo sistemą.	2012–2020
4.1.2.5.	Užtikrinti mokymosi visą gyvenimą paslaugų prieinamumą.	2018–2020
4.1.3.1.	Plėsti Švietimo centro veiklą, orientuojantis į naujus poreikius.	2018–2020
4.1.3.2.	Pritaikyti kaimo mokyklų patalpas daugiafunkcei veiklai	2011–2020
4.1.3.3.	Sudaryti sąlygas pasirenkamojo švietimo poreikiams tenkinti.	2014–2020
4.1.3.4.	Atnaujinti mokyklų pastatus ir tvarkyti aplinką.	2011–2020
4.1.3.5.	Atnaujinti ir plėtoti mokyklų informacinių komunikacinių technologijų bases.	2011–2020
4.1.3.6.	Aprūpinti mokyklas baldais ir mokymo priemonėmis.	2011–2020
4.1.3.7.	Skatinti edukacinių / laisvalaikio / pažinimo paslaugų plėtrą: Įsteigti stacionarią vaikų poilsio stovyklą; remti kitų institucijų ir privačių asmenų iniciatyvas; įsteigti techninių ir informacinių technologijų kabinetus.	2011–2020